

ROMÂNIA

CONSILIUL DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI ONU PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Autoritate autonomă sub control Parlamentar

Str. Nerva Traian nr. 3, sector 3, București; tel. +40 21 371 27 66; fax +40 21 371 27 58;
e-mail: secretariat@consiliuldemonitorizare.ro; web: www.consiliuldemonitorizare.ro

Nr. 1507/06.06.2023

APROB,
PRESEDINTE

Dr. Emanuel Gabriel BOTNARIU

R A P O R T

privind vizita de monitorizare desfășurată la Centrul Rezidențial pentru Copii cu Dizabilități Neuropsihice, str. Slatina, Târgu Mureș, județul Mureș.

Sumar :

Prezentul raport, întocmit ca urmare a vizitei de monitorizare inopinate desfășurată la Centrul Rezidențial pentru Copii cu Dizabilități Neuropsihice, str. Slatina, Târgu Mureș, județul Mureș, efectuată în temeiul prevederilor art. 11 alin.

(1) din Legea 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități este structurat în trei secțiuni, după cum urmează:

- I. Cadrul general și organizarea vizitei
- II. Constatările rezultate din vizita efectuată
- III. Recomandări

I. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Ordinul nr. 125/11.05.2023, președintele Consiliului de Monitorizare a dispus efectuarea unei vizite de monitorizare inopinate în data de 19.05.2023 la **Centrul Rezidențial pentru Copii cu Dizabilități Neuropsihice, str. Slatina, Târgu Mureș, județul Mureș**, denumită în continuare „centru”.

Din echipa de vizitare au făcut parte **Niță Gabriela**, inspector de monitorizare în cadrul Consiliului de Monitorizare, în calitate de coordonator al echipei, **Torje Claudia**, **Udroiu Loredana** experți independenți, **reprezentanți ai societății civile**.

II. Constatările rezultate în urma vizitei de monitorizare.

1. Descrierea serviciului social

Centrul Rezidențial pentru Copii cu Dizabilități Neuropsihice, str. Slatina, Târgu Mureș, județul Mureș, este o instituție publică fără personalitate juridică aflată în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș, destinată să furnizeze servicii sociale în sistem rezidențial copiilor cu dizabilități neuropsihiatrice și are o capacitate totală de 16 locuri, cu licență de funcționare: Seria LF000377, emisă de ANPDCA, cu durata 03.12.2019-02.12.2024.

Centrul vizitat este situat în Municipiul Târgu Mureș, într-o clădire formată din P+1+M. Centrul este amplasat în comunitate și beneficiarilor li se permite accesul la servicii de sănătate, la educație, cultură, petrecerea timpului liber și relații sociale. Centrul nu este semnalizat corespunzător, nu există o sigla sau panou care să arate serviciu social existent în aceeași locație care să fie vizibilă din stradă. Această siglă este montată pe clădire, în partea interioară, vizibilă doar din curte.

Intrarea în cădire se face direct din stradă, centrul are o curte spațioasă cu spații verzi și pomi fructiferi.

Structura de personal a centrului, conform organigramei și a statului de funcții cuprinde 14 posturi, majoritatea angajaților (inclusiv șeful de centru) activează și în alte centre după cum urmează:

Denumirea funcției	Nr. posturi în statul de funcții	Posturi vacante
Șef centru/Coordonator/Președinte	1/6	0
Medic	1/3	0
Asistente medicale calificate	1	0
Kinetoterapeut	1/3	0
Logoped	1/6	0
Psiholog	1/2	0
Psihopedagog	1/3	0
Asistent Social	1/6	0
Instructor de Educație	14	0
Infirmier	0	0
Administrator	1/5	0
Magaziner	1/3	0
Îngrijitor	1	0
Bucătar	1	0

2. Beneficiari

Centrul găzduiește un număr de 12 fete, cu vârste cuprinse între 0 și 17 de ani. Toți beneficiarii dețin un certificat de încadrare în grad de handicap.

Vârsta beneficiarilor:

0-5 ani	6-10 ani	11-14 ani	15-17 ani	18-26 ani
0	1	7	4	0

Beneficiarii sunt persoane cu dizabilități încadrate în grad de handicap, după cum urmează:

Tipul de dizabilități:

Fizic	Somatic	Auditiv	Vizual	Mintal	Neuropsihic	Asociat	HIV/SIDA	Boli rare	Surdocecitate
-	-	-	-		-	12	-	-	-

Gradul de handicap:

Grav cu asistent personal	Grav	Asociat	Mediu/ușor
		12	-

La data efectuării vizitei în centru erau prezenți toți beneficiarii.

Toți beneficiarii centrului sunt încadrați în grad de handicap grav, tipul handicapului - asociat. Beneficiarii centrului nu au acces la dispozitive de mobilitate corespunzătoare dizabilității lor, ceea ce îngreunează mobilitatea acestora.

3. Respectarea drepturilor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități (denumită în continuare CDPD)

- a) Accesibilitate, mobilitate personală, libertatea de expresie și opinie și accesul la informație (art. 9, 20, 21 din CDPD)

Art. 9 Accesibilitatea

Echipa de monitorizare a identificat mai multe aspecte privind accesibilizarea clădirii. De exemplu, centrul nu este semnalizat corespunzător, nu există o sigla sau panou care să arate serviciu social existent în aceeași locație care să fie vizibilă din stradă. Această siglă este montată pe clădire, în partea interioară, vizibilă doar din curte. Intrarea în clădire nu este dotată cu rampă de acces pentru persoane cu dizabilități sau cu mână curentă.

În interiorul centrului, spațiul nu este adaptat:

Centrul are o curte interioara spațioasă, cu spatii verzi si pomi fructiferi si o cladire cu parter, etaj și mansarda. La intrare, centrul nu este accesibilizat cu rampa de acces pentru persoane cu dizabilitati. Exista o scara mare din lemn între parter si etajul unu, prevazută cu mână curentă. În interiorul centrului exista spații mari, aerisite, iar camerele beneficiarilor sunt spațioase, curate, îngrijite și frumos aranjate, dar mobilierul din dotare este modest și unele corpuri sunt deteriorate. Unele băi sunt accesibilizate cu mână curentă.

Spațiile comune sunt curate și igienizate, iar dormitoarele beneficiarilor sunt personalizate, fiecare copil are obiecte personale și materiale pentru igienă personală.

Art. 20 Mobilitatea personală

Beneficiarii nu au acces la echipamente asistive: bastoane/cârlje cadru de mers, scaun rulant de interior, ghete ortopedice etc.

Art. 21 Libertatea de expresie și opinie și accesul la informație

Centrul are materialele informative cerute de către standardul de calitate (carta, ghidul beneficiarului). Majoritatea beneficiarilor nu înțeleg drepturile pe care le au și modul în care le pot exercita (având nevoi foarte ridicate de sprijin pentru înțelegere și comunicare).

b) Recunoaștere egală în fața legii și accesul la justiție (art. 12 și art. 13 CDPD)

Art. 12 Recunoaștere egală în fața legii

Pentru beneficiari din centru măsura de protecție a fost instituită de către Comisia pentru Protecția Copilului și s-au întocmit actele pentru deschiderea procedurii de adopție. Din discuțiile cu personalul angajat al centrului a reieșit faptul că alocațiile copiilor sunt virate într-un cont personalizat, conform art. 129 din legea 272/2004, iar banii de nevoi personale sunt gestionați de beneficiari.

Art. 13 Accesul la justiție

Nu există pe rol dosare în cauze de natură penală sau civilă cu privire la beneficiari. Conform spuselor angajaților, dacă este cazul, se apelează la serviciile departamentului juridic din cadrul DGASPC Mureș.

c) Libertatea și siguranța persoanei, nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant, nimeni nu poate fi supus exploatării, violenței și abuzului, protejarea integrității persoanei (art. 14, 15, 16, 17 din CDPD)

Art. 14 Libertatea și siguranța persoanei

Centrul deține avizele de funcționare și organizează sesiuni de informare a personalului privind respectarea drepturilor beneficiarilor. Ieșirile și intrările în centru sunt strict reglementate, există registre în care se consemnează intrările și ieșirile (spitalizările) beneficiarilor.

Centrul nu este dotat cu sistem de monitorizare video a spațiilor comune interioare sau exterioare.

Art. 15 Nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant

În urma vizitei de monitorizare nu au fost identificate elemente care ar putea indica faptul că beneficiarilor li se aplică pedepse, tratamente inumane sau degradante.

Conform procedurilor interne aplicate și din declarațiile personalului reiese, că în cazurile de agitație, agresiune/autoagresiune, beneficiarul este scos din grupul de beneficiari și se comunică verbal cu acesta pentru a-l liniști, iar în caz de forță majoră se apelează Serviciul de Urgență 112. Din registrele aferente și din declarațiile personalului reiese că nu a fost cazul aplicării acestor măsuri, personalul utilizând modalități de comunicare și interacțiune cu rezidenții care previn astfel de situații.

Art. 16 Nimeni nu poate fi supus exploatării, violenței și abuzului

La nivelul centrului sunt luate o serie de măsuri pentru a preveni situațiile de exploatare, violență și abuz. De exemplu, centrul are o procedură privind semnalarea și prevenirea exploatării, violenței și abuzului.

Conform procedurii, gestionarea situațiilor de exploatare, abuz și neglijență se realizează prin anunțarea șefului ierarhic în interval de o oră de la constatarea abuzului, apoi șeful centrului anunță șeful ierarhic. Conform spuselor angajaților și documentelor consultate, nu au existat astfel de cazuri. Modalitatea de sprijinire a beneficiarilor victime ale exploatării, abuzului și violențelor se face prin terapie psihologică.

În timpul vizitei, echipa de monitorizare nu a identificat elemente care ar putea indica faptul că beneficiarii au fost exploatați sau au fost supuși unor acte de violență sau abuz. Măsurile care se iau față de personalul care manifestă comportament deviant față de beneficiari se realizează prin raportare la DGASPC SM, apoi se realizează comisie de disciplină, conform procedurii centrului, dar nu au fost sesizate astfel de cazuri.

Art. 17 Protejarea integrității persoanei

Pe parcursul vizitei de monitorizare nu au fost identificate aspecte care ar putea să pună în pericol viața și integritatea corporală a beneficiarilor.

- d) Libertatea de mișcare și cetățenia, viață independentă și integrare în comunitate, (art. 18, 19 din CDPD), abilitare și reabilitare, participarea la viața culturală, activități recreative, timp liber și sport (art.26, 30 din CCPD)

Art. 18 Libertatea de mișcare și cetățenia

La data vizitei de monitorizare toți beneficiarii aveau emise acte de identitate valabile (Certificat de naștere, Carte de identitate).

Art. 19 Viață independentă și integrare în comunitate

Din documentele puse la dispoziție, echipa de monitorizare a constatat că beneficiarii au acces la unele servicii comunitate (școală specială, activități extrașcolare, activități cu caracter cultural).

Foarte puțini beneficiari mențin relații cu familia, majoritatea nu cunosc familia de referință și prin consecință nici familia extinsă.

Art. 26 Abilitare și reabilitare

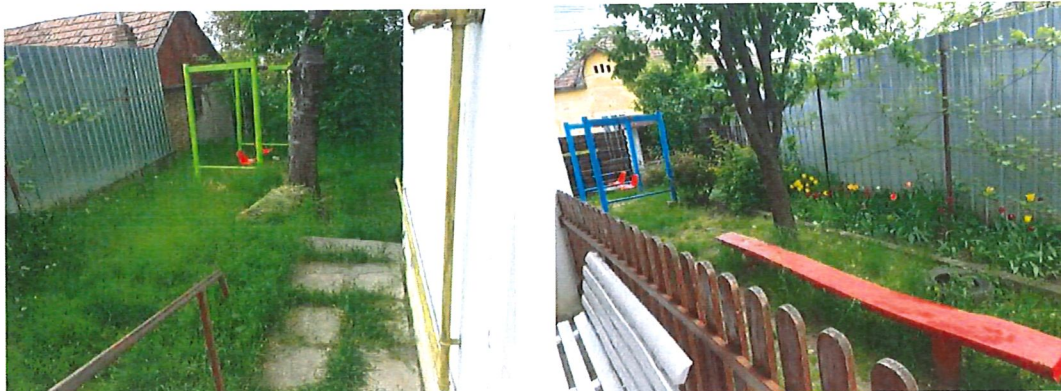
Din analiza documentelor puse la dispoziția echipei de monitorizare și din discuțiile purtate cu personalul centrului a reieșit faptul că există un program zilnic de activități care include planificarea activităților de îngrijire personală, servirea mesei, administrarea tratamentului, igienizare, abilitare și reabilitare, îngrijire și asistență, activități de menținere/dezvoltare a deprinderilor de viață independentă. Centrul are în echipa multidisciplinară psiholog, logoped, kinetoterapeut și psihopedagog care aplică programul de intervenție a fiecărui beneficiar. Centrul deține o sală de kinetoterapie, dar fără aparatură de specialitate. În activitățile de abilitare și reabilitare este implicat și pedagogul de orientare.

Din analiza dosarelor a reieșit că beneficiarii sunt evaluați periodic (6 luni). Dosarele sociale ale beneficiarilor sunt complete. Acestea cuprind certificatul de naștere, certificatul de încadrare într-un grad de handicap, anchete sociale, fișe psihologice, etc.

Echipa de monitorizare a identificat fișe de evaluare psihologică a beneficiarilor, plan de consiliere, fișe de consiliere psihologică și psihopedagogică.

Art. 30 Participarea la viața culturală, activități recreative, timp liber și sport

În timpul liber, beneficiarii sunt implicați în activități diverse-activități recreative și de socializare. Beneficiarii au acces în curtea centrului, care este spațioasă, cu băncuțe și leagăn pentru copii. Din declarațiile personalului, beneficiarii sunt scoși în curtea centrului zilnic pentru diverse activități recreative.

e) Dreptul la viață personală, respectul pentru cămin și familie (art. 22, 23 din CDPD)

Art. 22 Dreptul la viață personală

Beneficiarilor le este asigurată confidențialitatea datelor cu caracter personal, medical și de reabilitare, conform procedurii deținute de centru și consultată de echipa de monitorizare privind confidențialitate datelor cu caracter personal.

Art. 23 Respectul pentru cămin și familie

Din declarațiile angajaților beneficiarii țin legătura cu familia extinsă sau persoanele de atașament.

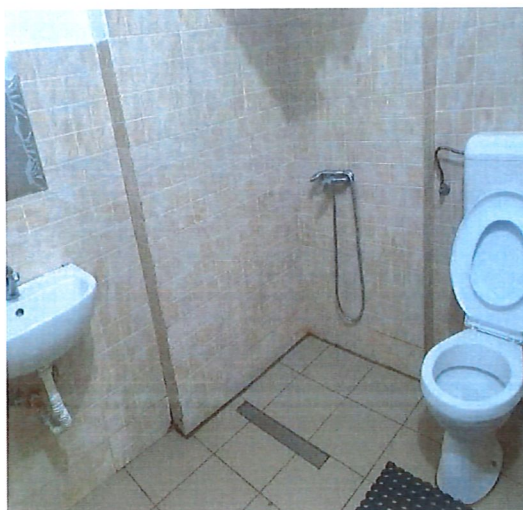
f) Educație (art. 24 CDPD)

Beneficiarii au fost evaluați și fiecare urmează o formă de învățământ conformă aptitudinilor și abilităților personale, sunt înscriși la școala specială din orașul Tg-Mureș.

g) Sănătate (art. 25 din CDPD)

Toți beneficiarii din centru sunt înscriși la medic de familie în comunitate. De asemenea, un medic NPI (neuro-psihiatru) vizitează o dată la două zile centrul. Administrarea medicației se face de către asistentul medical de tură, în baza recomandărilor medicului și este specificată în fișele beneficiarilor. Centrul asigură asistență medicală permanentă prin intermediul asistentelor medicale. Medicamentele sunt păstrate într-un dulap închis necorespunzător, existând stoc de medicație recurentă.

Dosarele medicale ale beneficiarilor sunt complete și includ analizele anuale obligatorii efectuate la zi. Există un grafic zilnic privind curățenia și dezinfecția.

h) Munca și încadrarea în câmpul muncii (art.27 din CDPD)

În prezent, niciun rezident nu este încadrat în muncă, majoritatea fiind minori și cu nevoi de sprijin foarte ridicate.

i) Standarde de viață și protecție socială adecvate (art.28 din CDPD)

Beneficiarii nu își pot administra bunurile personale, nu-și pot igieniza singuri hainele și mobilierul și sunt asistați de către personalul centrului. Mâncarea este pregătită în alt centru, din apropiere și este transportată conform normelor de igienă. Personalul care manipulează alimentele au analizele medicale efectuate periodic, iar fișa de aptitudini eliberată de medicina muncii este parafată: „apt lucru în sectorul alimentar” Sunt prelevate probe alimentare din meniu și sunt păstrate în frigider împreună cu alte alimente. Spațiile pentru păstrarea alimentelor sunt igienizate, curate, iar alimentele sunt în termen de garanție, etichetate.

Art. 29 Participarea la viața politică și publică

Beneficiarii nu au vârsta legală pentru a vota.

j) Gestionarea la nivelul centrului a situației epidemiologice actuale - Situații de risc și urgențe umanitare (art. 11 CDPD)

Nu există situații de incidență din sfera art. 11 CDPD.

4. Situația deceselor

În ultimii doi ani nu au fost înregistrate decese.

Centru deține o procedură și a notificat Consiliului de Monitorizare pentru fiecare deces.

I. Recomandări

Având în vedere cele constatate în urma vizitei pe care am efectuat-o la Centrul Rezidențial pentru Copii cu Dizabilitati Neuropsihiatrice din strada Slatina, municipiul Târgu-Mureș, județul Mureș, echipa de monitorizare formulează următoarele recomandări pentru respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, astfel cum sunt prevăzute de CDPD:

Accesibilitate, mobilitate personală, libertatea de expresie și opinie și accesul la informație (art. 9, 20, 21 din CDPD)

Art. 9 Accesibilitatea

1. Accesibilizarea mediului fizic în spațiile comune, rampă la intrarea în centru, mână curentă pe holuri și în grupuri sanitare, desființarea pragurilor.
2. Semnalizarea corespunzătoare a locației cu panou/siglă care să arate existența serviciului social.
3. Găsirea unei soluții pentru spațiu de manevră pentru utilizatorii de scaune rulante.

Libertatea și siguranța persoanei, nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant, nimeni nu poate fi supus exploatării, violenței și abuzului, protejarea integrității persoanei (art. 14, 15, 16, 17 din CDPD)

Art. 14 Libertatea și siguranța persoanei

1. Dotarea cu sistem de monitorizare video în spațiile comune interioare și exterioare.

Art. 19 Viață independentă și integrare în comunitate

1. Reevaluarea rezidenților și identificarea unor servicii adecvate nevoilor și preferințelor individuale pentru asigurarea transferului acestora în comunitate.

Art. 24 Educație

1. Sprijinirea rezidenților pentru a accesa programe educaționale formare și informale, inclusiv în învățământul de masă.

Art. 26 Abilitare și reabilitare

2. Evaluarea nevoilor de abilitare/reabilitare a rezidenților și stabilirea necesarului de resurse pentru planificarea și desfășurarea activităților specifice Realizarea de cursuri de perfecționare continuă și formare pentru personal privind: prevenirea, recunoașterea și raportarea formelor de exploatare, violență și abuz; respect pentru diversitate; respect și încurajare pentru autonomia individuală și independența persoanelor cu dizabilități, afirmarea demnității persoanelor cu dizabilități, sprijin în luarea deciziilor, drepturile persoanelor cu dizabilități din perspectiva CDPD.

În respectarea prevederilor art. 14 alin. (6) și alin. (7) din Legea nr 8/20216 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, cu modificările și completările ulterioare, instituția vizitată are obligația de a comunica Consiliului de Monitorizare, în termen de 30 de zile, un răspuns motivat de privind recomandările și măsurile dispuse. Raportul de vizită și răspunsul motivat sunt publice și se afișază pe pagina de internet a instituției vizitate, pe cea a autorității publice în subordinea și coordonarea căreia se află aceasta, precum și pe cea a Consiliului de Monitorizare, cu excepția datelor personale.

Prezentul raport are inserate fotografiile din care rezultă cele consemnate în acesta.

Restul planșelor și a înregistrărilor nu se fac publice, acestea rămân îndosariate la sediul Consiliului de Monitorizare spre consultare în condițiile legii.

Inspector de monitorizare - Niță Gabriela

Expert independent - Torje Claudia

Expert independent - Udroi Loredana